

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMINĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Ideea păcii în slujbele Bisericii Bucuria binelui împlinit

Sintem martori, de cîțiva ani de zile, la una dintre cele mai mărețe și mai impunătoare lupte care s-a dat vreodată, de cînd există omenirea: lupta pentru apărarea păcii.

Obiectivul ei este înlăturarea, pentru totdeauna, a războiului din mijlocul societății omenești și înfăptuirea unei vieți demne și fericite pentru toți oamenii și pentru toate popoarele.

Biserica a înscris „pacea” încă de la început printre primele rugăciuni în rîndurile ei de cult.

Instaurarea pe pămînt a păcii este idealul scump pentru a cărui realizare luptă astăzi toată omenirea și pentru care Biserica s-a rugat cu cea mai mare căldură de-a lungul întregii sale istorii.

În cultul divin se găsesc multe ectenii al căror conținut este ideea păcii. Așa este ecteria din liturghia clementină „Pentru pacea și liniștea lumii și a sfintei Biserici să ne rugăm ca Domnul Dumnezeu a toate să ne dea pacea Sa veșnică și neschimbabilă...” (E. Braniște).

Creștinul adevărat se scoală cu rugăciunea păcii pe buze. În rugăciunea de la Utrenie se spune „Indreptează pașii noștri pe calea păcii”. La fel în multe rugăciuni Dumnezeu e invocat ca: Dumnezeu păcii (așa este în Triod și Molitfelnic).

Ingerii de la Nașterea Domnului cîntă „Siavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pămînt pace între oameni bunăvoire”. Acest imn răsună și astăzi în slujbele ortodoxe ca un mesaj divin al Celui ce a venit pe pămînt ca să restabilească împărăția păcii. (Doxologie).

Rugăciunea pentru pace se află și în Ectenia mare care e una din cele mai vechi și autentice forme ale rugăciunii creștine și pe care o găsim în rîndurile tuturor slujbelor Bisericii (în Sf. Liturghie, Utrenie, Vecernie, etc.). În orice slujbă primele trei cereri ale ecteniei mari cuprind numai rugăciune pentru pace.

Să analizăm și să vedem ce idei de pace se desprind din ele:

— Cu pace Domnului să ne rugăm!

Noi nu știm să ne rugăm cum se cuvine și pentru ca să nu vorbim în zadar Biserica ne învață cele ce se cuvin despre rugăciune arătîndu-ne mai întii, cum să ne rugăm: „Cu pace”. Așadar primul lucru pentru care trebuie să apelăm la Dumnezeu este pacea. Aceasta este pacea sufletului.

Pace nu poate avea acela care n-are conștiință curată. Cînd se roagă cu pace însemnează că și-a curățat dinainte sufletul prin muițumire și mărturisire lui Dumnezeu.

Cea dintii cerere este „pacea de sus”. „Pentru pacea de sus și pentru mîntuirea sufletelor noastre”.

După ce ne-a învățat cum trebuie să ne rugăm ni se spune acum și ce trebuie să cerem. În primul rînd „pacea de sus” care este una cu

dreptatea lui Dumnezeu. Aceasta este „Pacea lui Dumnezeu care covîrșește toată mintea” pe care Domnul a făgăduit-o înainte de a se sui la Tatăl, ucenicilor, zicînd: „Pace las vouă, pacea mea dau vouă” (Ioan 14, 27).

Cuvîntul pace însemnează rodul tuturor virtuților și al unei înțelepciuni desăvîrșite.

Căci o singură virtute de-și va lipsi nu poți avea pace desăvîrșită.

Prin urmare trebuie să ne străduim a dobîndi mai întii pacea care stă în putința noastră și după aceea să cerem de la Dumnezeu pacea Lui. Pacea aceasta o putem dobîndi noi înșine.

Să cerem pacea de sus de la Dumnezeu și pacea care ne-o dă cugetul curat.

El are grijă de toate ca ziditor al lor. Iar dacă ne îngrijim de ele îl cinstim mai bine decît dacă le-am aduce ca jertfă. Ne rugăm pentru pacea și liniștea lor pentru ca și noi să putem trăi astfel o viață pașnică, liniștită în toată cucernicia și vrednicia. Din această ectenie se vede că rugăciunea pentru pace este formulată într-o anumită gradatie, de fiecare dată exprimînd o altă nuanță.

Pacea lăuntrică, individuală, din sufletul fiecărui, adică starea de desăvîrșită liniște și împăcare a inimii care se obține prin alungarea tuturor gîndurilor rele și întărirea celor bune, fără ea nu ne putem pune în legătură cu Dumnezeu.

În al doilea rînd e vorba despre pacea cerească pe care Mintuitorul a făgăduit-o Sfinților Săi Apostoli.

În al treilea aliniat e vorba de pacea universală, adică înțelegerea și buna conviețuire între popoare.

Această pace este o consecință a păcii lăuntrice și a păcii de sus.

Biserica, prin slujbele sale, nu se roagă numai pentru pacea unei țări sau a unui popor, ci pentru pacea tuturor popoarelor, „pentru pacea a toată lumea”.

Pentru a fi adevărată, trainică și definitivă, pacea trebuie să fie generală, universală, ea trebuie să cuprindă întreaga lume.

Această idee revine și din rugăciunile care se citesc la vecernia care are Sfînta Litie. Aici se spune: Încă ne rugăm pentru apărarea țării acesteia și a celor ce viețuiesc într-însa și pentru pacea și buna așezare a acestei lumi.

Această pace este condiționată de unirea tuturor pentru care ne rugăm și în ectenia mare. Această unire nu se poate realiza decît prin înlăturarea pricinilor de neînțelegeri, de conflicte și de războaie dintre oameni, dintre popoare și state printr-o dorință sinceră și de o adevărată înțelegere și prețuire reciprocă, de cooperare între indivizi și state sau grupe de state.

Sînt și alte rugăciuni din cultul ortodox care cuprind ideea păcii. Una dintre acestea este și

(Continuare în pag. 2)

Mare, nespuse de mare trebuie să-i fi fost bucuria pe care Iisus Hristos i-a făcut-o văduvei din Nain, dîndu-i vieții, și trușești și sufletești, pe singurul fiu, pe care moartea i-l răpise.

De altfel femeia singură din Nain, nu-i singura despre care spun Sf. Evangheliile că a trăit bucuria binelui înfăptuit de Mintuitorul nostru.

Mare bucurie va fi trăit și slăbănogul vindecăt (Mt. 9, 1—8; Mc. 2, 1—12; Lc. 5, 17. 26). Plină de bucurie trebuie să-i fi fost inima celui cu mîna uscată și făcută vie (Lc. 6, 6—11). Vor fi fost bucuroși leproșii curățîți de acea îngrozitoare boală (Mt. 17, 11—19). Dar, oare, soacra lui Petru nu va fi fost bucuroasă scăpînd de frigurile care-i întunecau viața? (Mt. 8, 14—15). Și atîția alții, ca să nu amintim decît pe aceștia, au simțit bucuria binelui împlinit de Iisus Hristos.

Toate aceste fapte dovedesc cu prisosință că, pentru viața omului, ceva firesc este bucuria, dragostea de viață, încrederea în ea și înfrumusețarea ei, bucuria binelui împlinit. Și se mai vede lămurit că Domnul nostru propovăduiește împărăția virtuții, a vieții adevărate, și a cît mai multă viață, rezultată din cît mai mult bine săvîrșit, izvorul unei adevărate bucurii.

Mintuitorul ne pune la-ndemînă bucuria binelui împlinit, care sfințește, ajută la zidirea semenilor; bucuria de a ști întotdeauna că ai un Tată care-ți poartă de grijă și te iubește (Is. Sir. 30, 16); bucuria care dă viață omului (Is. Sir. 30, 22).

Este bucuria întoarcerii păcătosului la viața virtuoasă (Lc. 15, 7, 10); bucuria îndreptării fratelui nostru spre a fi folositor altor frați (Lc. 15, 10); bucuria înfăptuirii dreptății (Evrei 1, 9). „Bucurați-vă pururea” (I Tes. 5, 16). Să ne bucurăm cînd putem să păzim pe semeni de căderi și să-i păstrăm neprihăniți (Iuda 1, 24); să ne bucurăm de bucuria semenilor (Rom. 12, 15).

„Dragostea, după cuvîntul Sf. Ioan Gură de Aur, înseamnă bucuria de a face altora bucurie” așa cum a făcut Hristos, redîndu-le tot ce-i poate face să se bucure de viață, participînd și binecuvîntîndu-le pînă și ospețele de la cununii, ca acela de la Cana Galileii.

Sf. Serafim de Sarov văzînd în semenii săi pricini binecuvîntate de bucurie, saluta pe fiecare cu cuvintele: „Tu, bucuria mea...”.

Pentru a trăi astfel de bucurii este nevoie de duhul răbdării, de propovăduirea adevărului, dreptății, cinstei, curățeniei, conștiinței, dragostei numele bun, faptă bună împlinită... (Filip. 4, 4—10).

Un scriitor mai vechi spunea: „Bucuria este foarte necesară pentru virtute ca și pentru toate lucrurile din lumea aceasta. Ea face societatea mai bună, ajută tot ceea ce este bun... Dacă tu ai bucurie în inimă, mintea ta va fi mai limpede, gîndirea ta mai clară, imaginația ta mai vie, su-

(Continuare în pag. 2)

Indemnuri creștinești

Intr-una din cuvântările sale despre împreună starea creștinilor la rugăciune în Biserică Sf. Isac Sirul ne-a lăsat prețioase indemnuri creștinești, dintre care prezentăm aici pe unele:

În Casa iertării nimeni să nu se gîndească la greșelile semenilor. Iertați și veți fi și voi iertați de Cel Atotmilostiv, precum El însuși ne învață. Totdeauna Domnul a mers înaintea noastră cu pilda. Dar, în cazul iertării după ce ne-a dat desăvîrșită pildă prin jertfa Sa, El stă în locul al doilea, adică numai dacă noi iertăm pe semenii noștri, ne iartă și El pe noi. La îndatorirea de a ne ierta ne-a dat înțietate, fără de care nu putem noi avea iertare de la El. E ca și cînd Domnul ne-ar zice: „Aruncă pisma față de fratele tău și atunci voi arunca mînia față de tine”.

Domnul socotește între poruncile Sale mai puternică iertarea decît jertfa, pentru că zice: „Deci, cînd va fi să aduci darul tău la altar și acolo îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva împotriva ta, lasă darul tău acolo, înaintea altarului, și mergi, întii împacă-te cu fratele tău și apoi, venind, adu darul tău” (Matei 5, 23—24).

Înaintea lui Dumnezeu iubirea e mai puternică

Ideea păcii în slujbele...

(Urmare din pag. 1)

ectenă numită a cererilor. În această ectenie rugăciunea de pace se repetă nu mai puțin de cinci ori în aliniată și în forme deosebite.

Din ele se vede cit de necesară e pacea.

„Ziua toată desăvîrșit sîntă, cu pace și fără de păcat la Domnul să cerem!

Inger de pace... La Domnul să cerem!

Cele bune și de folos sufletelor noastre și pace lumii la Domnul să cerem.

Cealaltă vreme a vieții noastre în pace să o petrecem!

Sfîrșit creștinesc vieții noastre în pace... la Domnul să cerem!”

În rugăciunea amvonului care se citește de către preot în mijlocul bisericii, se spune: „Pace lumii tale dăruiește, Bisericii, preoților, conducătorilor și la tot poporul Tău”.

Și din aceasta reiese necesitatea păcii pentru toată făptura umană.

În concluzie, Biserica Ortodoxă începe Sfînta Liturghie și o încheie cu rugăciunea pentru pacea universală. Slujba aceasta poate fi numită pe bună dreptate slujba păcii la fel și Biserica noastră poate fi numită Biserica păcii.

Lupta conducătorilor Bisericii și a membrilor ei pentru pace află îndemn și consfințire în rînduile noastre de cult. Cultul ortodox este un mijloc excelent pentru promovarea principiilor morale, evanghelice, din care face parte și pacea și buna înțelegere dintre popoare. Cei ce se roagă împreună cu toți frații creștini în fiecare duminică și sârbătoare „pentru pacea a toată lumea” așa cum ne îndeamnă Biserica prin serviciile sale nu vor fi atrași în lagărul semănătorilor de vrajbă între oameni și popoare, ci vor rămîne totdeauna partizani și luptători convinși și sinceri ai dreptății și ai păcii. Din slujbele ortodoxe reiese că Biserica luptă pentru realizarea idealului scump al păcii. Biserica activează și se roagă cu cea mai mare căldură și stăruință pentru împlinirea și traducerea în viață a acestui ideal. O face aceasta fiindcă pacea este voia lui Dumnezeu și ea constituie climatul natural și singurul în care se poate dezvolta cultura și civilizația umană și în care e posibil progresul și îmbunătățirea condițiilor de viață ale omenirii.

Biserica cheamă pe toți credincioșii să fie luptători activi pentru „pacea a toată lumea”.

Stud. Turlici Teodor

decît jertfa și pacea mai de preț decît rugăciunea (Osea 12, 6; Mt. 9, 13).

El așează împăcarea cu semenii mai presus decît iertarea și împăcarea cu El însuși, prin aducerea darurilor de jertfă. De aceea a zis: „Mai întii te împacă cu fratele tău și apoi adu darul tău la altar”. Curățește-te întii de mînie și apoi vei putea aduce rugăciunea și mulțumirea lui Dumnezeu. Numai cel ce se știe îmbrăcat cu iertarea ca cu un veșmînt va putea sluji ușurat Domnului.

Mai departe Sf. Isac zice: „Domnul ne-a dat porunca dulce a păcii. Dar ce facem noi? Ne mîniem unii pe alții și uneori tocmai în timpul rugăciunii, fiecare murmură și are ceva de spus împotriva semenului său. Chiar în timp îl în care sîntem chemați la pace și iubire unii față de alții apare clevețirea și mînia se grăbește să ia loc în inimă înaintea dragostei.

În timp ce preotul aduce darul la altar vine cel nesăbuit cu acuza sa și aruncă vecinului priviri pismase și cuvinte de ocară. Și astfel cînd Domnul vine la noi să ne ierte și să ne împace cu Tatăl ceresc noi venim spre El fără un pic de iubire și inima ne este plină de mînie. În ceasurile cele mai sfînte, cînd fiecare se cuvine să se roage pentru semenul său, atunci unii se gîlcevesc pentru cine știe ce lucru. Prin aceasta oprim harul milei care vine spre noi. Căci pacea nu are loc în inima cuprinsă de mînie.

Dacă noi, unul cu altul, nu ne împăcăm, cum poate să se împace cu noi Duhul Sfînt, să ne curățească de păcate. Numai un suflet care iubește pacea se poate apropia de Dumnezeu, după cum se spune în Scriptură că „făcătorii de pace sînt fericiți și se numesc fiii ai lui Dumnezeu” (Mt. 5, 9).

Vorbind, apoi, despre lucrarea Duhului Sfînt în viața creștinilor, Sf. Isac îndeamnă pe creștini, ca și odinioară Sf. Pavel, să nu întristeze pe Duhul lui Dumnezeu, prin mînie, prin ură, și dușmănie unii cu alții. Duhul Sfînt a venit să aducă milă oamenilor. El a venit să ne deprindă cu mila; a venit să ne deprindă cu exercițiul iertării, iar noi îl privim ca pe un judecător și am voi să executăm pe unii sau pe alții, care nu sînt pe placul nostru. Din pricina aceasta este întristat pe noi, așa precum Mîntuitorul a fost întristat pe acela care a venit la El cu rugămintea: „Spune fratelui meu să împartă cu mine partea de moștenire, pe care ne-a lăsat-o tatăl nostru”. Și Domnul i-a zis: „Cine M-a pus pe mine judecător între tine și fratele tău?” (Luca 12, 13).

„Eu am venit să aduc mîntuire și tu vrei să-ți desleg procesul. Eu am venit să vestesc iertarea păcatelor și tu îmi ceri să le întărit. Eu mă gîndesc la milă și la iertare și tu îmi vorbești despre ceartă, ură și pedeapsă”.

Nu știți oare, zice în continuare Sf. Isac Sirul, că Mîntuitorul n-a adus sabie care ucide, ci har care mîntuiește. El n-a venit să judece lumea, ci să o mîntuiască. Nu a venit cu neîncrederea judecătorului, ci cu iubirea Celui ce iartă. Nu are dispoziția aspră, ci inima plină de iubire și de slujire. Nu găsim la El mustrarea judecătorului și răzburarea legiuitorului. Domnul a adus lumii mijloace de mîntuire, nu de judecată și de moarte. Celor bolnavi le-a dat sănătate; celor păcătoși iertare; celor morți, viață. El a venit ca un doctor, nu ca judecător.

Sufletele înrăite vor ca Domnul să vină ca Judecător și să aducă răzburare semenilor lor. Ei vor să se reverse acum judecata asupra lumii. Ei vor vrajbă, războaie și moarte și nu dragoste, pace și viață.

Adevăratul creștin socotește pacea ca pe o jertfă pe care o aduce zi de zi înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor. Exercițiul păcii trebuie să stăruiască mereu în inima lui, să trateze cu dra-

goste pe toți oamenii și să trăiască împreună cu ei în pace. Căci prin pace vine seninătatea inimii, bucuria și mîntuirea a toată lumea. Drumul păcii este drumul mîntuirii în veac și în eternitate.

Am prezentat aici cîteva din indemnurile creștinești ale Sf. Isac Sirul. Ele privesc mai ales pacea, dragostea și iertarea care trebuie să fie în inima credinciosului cînd se află în rugăciune. Dar aceste virtuți și strădanii se cuvine să-l însoțească pe creștin și în afară de Biserică, dincolo de clipele vieții ca niște unde și raze de lumină care să încălzească și să lumineze munca și viața noastră în toate împrejurările.

Numai avîndu-le pe acestea vom fi cu adevărat „fiii ai luminii” și slujitori ai păcii și bunei-înțelegeri între oameni.

Părintele Vasile

Bucuria binelui împlinit

(Urmare din pag. 1)

fletul tău mai senin, viața ta morală mai ridicată, lucrul tău mai plăcut, sănătatea ta mai tare, virtutea mai gata de jertfă”.

Bucuria adevărată izvorăște din binele împlinit față de semenii.

Într-o zi fiind adunați mai mulți prieteni la un loc, unul din ei a cerut celor de față să spună care a fost cea mai mare bucurie din viața lor.

Și atunci, unul din ei a răspuns:

„Cea mai mare bucurie am simțit-o cînd am isprăvit școala cea din urmă — și am pornit în lume spre a folosi oamenilor”.

Altul zice: „Cea mai mare bucurie a mea a fost cînd am scăpat un om de la înec”.

„Eu am fost cel mai bucuros — adaugă altul — cînd m-am împăcat cu unul cu care mă certasem”.

„Ba eu — răspunde altul — m-am simțit cel mai bucuros atunci cînd am pătruns prin flăcările unui incendiu și am scăpat de la moarte pe un copil rămas acolo”. Și cîte alte bucurii nu poate trăi omul în urma binelui împlinit!

Trăim vremea în care se face larg loc trăirii unei vieți pline de bucurii; este vremea viețuirii frățești, obștești, a prieteniei în duhul păcii, a muncii și a împlinirii vrierilor bune a celor mulți. Cum să nu ne bucurăm azi cînd pacea, prietenia, frățietatea, sînt ținte pe care popoarele le urmăresc și le făuresc pentru a trăi în cît mai multe binecuvîntate bucurii?

Blocurile care cresc luminoase, odihnitoare, îți însuflă dragoste de viață cu ale ei bucurii. Se înalță tot mai multe ziduri în care oamenii și odraslele lor își luminează mințile ca bucuriile vieții să fie și ele luminoase. Tot mai multe locuri de popas pentru osîrdnici se înfăptuiesc unde, recăpătîndu-și sănătatea, să se poată bucura de viață. Omul devine tot mai liber de greutatea muncii pentru a avea vreme slobodă cît mai multă spre a se cultiva și astfel să se bucure deplin de viață. Din calea oamenilor se înlătură cu socoteală tot ce ar putea umbri viața, și se scot la iveală tot ce poate veseli fața omului și tot ce poate face viața omului cît mai însoțită și plină de bucurii.

Creștinul este și el chemat să ia parte la înfrumusețarea vieții și să o umple cu cît mai multe bucurii și aceasta o poate face prin îndepărtarea din inima sa a gîndurilor rele, a lăcomiei și prin zidirea în inimă a dreptății, a cinstei, a muncii pentru binele și fericirea tuturor, a strădaniei pentru înstăpînirea în lume a păcii, frățietății, a prieteniei, a vieții de obște.

Iată cîte bucurii poate trăi creștinul de pe urma binelui împlinit!

Prot. Petric Avram

Sfinții Trei Ierarhi

Sfântul Ioan Gură de Aur

Cu aproape un stert de veac mai târziu, nu în părțile Capadochiei — ca Sf. Vasile cel Mare și Sf. Grigorie de Nazianz — ci pe meleagurile marii cetăți a Antiohiei Siriei vedea lumina zilei un alt mare ierarh al Bisericii noastre și a-nume Sf. Ioan Gură de Aur. Sf. Ioan s-a născut pe la anul 354, iar adaosul de „Gură de Aur” constituie o cinstită pe care creștinii de mai târziu i-au dat-o pentru bogatele și minunatele sale calități de predicator.

De tată — pe nume Secundus, comandant militar în armata Siriei — a rămas orfan curînd, cam la vîrsta de doi ani, de creșterea lui ocupîndu-se tînăra lui mamă, văduva Antuza, o femeie cu calități cu totul deosebite. Aceste calități le-a recunoscut însuși vestitul profesor și filozof Libaniu, discipul Sf. Ioan, care, izbit de frumusețea vieții acestei femei și cu deosebire de înălțimea morală la care ea își ducea văduvia, a exclamat cuvinte de multă cinste acestei vrednice mame.

Sf. Ioan Gură de Aur a avut nu numai bogate studii superioare în toate disciplinele vremii aceleia, din care pricină Libaniu a intenționat chiar să-l lase urmaș al său, ci, așa cum reiese din scrierile sale, marele ierarh cunoștea foarte bine viața, frămîntările și suferințele oamenilor, suferințele lor cu toate năzuințele și scăderile lor. Aproape că nu este patimă despre care să nu fi vorbit și pe care a căutat să o elimine din viața păstorilor săi. La fel a știut să însulețască pe ascultători pentru frumusețile virtuților. Sf. Ioan însuși a avut un suflet mare și fierbinte, pe care, pentru rîvnă lui, pentru truda sau lupta lui neobosită în realizarea binelui și împotriva răului, numai cu al Sf. Apostol Pavel l-am putea compara, păstrînd desigur distanța cuvenită. De altfel față de Sf. Apostol Pavel a avut deosebită dragoste și a căutat să-l urmeze cît mai îndeaproape. Ca și Sf. Apostol Pavel, al cărui nume este foarte des pomenit în predicile sale, Sf. Ioan s-a pătruns adînc de adevărul creștin, de mesajul Evangheliei; al dreptății și egalității între oameni, al dragostei și păcii între toți fiii Pămîntului, adevăr pe care l-a propovăduit cu multă îndrăzneală și l-a trăit într-un chip demn de urmat de toți creștinii.

Sf. Ioan a fost șase ani diacon și doisprezece ani preot în Antiohia, iar șase ani a fost patriarh la Constantinopol.

Ca patriarh mai ales a introdus o seamă de reforme în spiritul cumpătării și modestiei creștine, începînd cu sine însuși. Astfel, abia ajuns patriarh a înlăturat întreg luxul pe care l-a găsit în reședința patriarhală, înlocuindu-l cu un mobilier simplu, cu hrană și îmbrăcăminte nepretențioasă, tot ce era mai mult decît atît fiind întrebuințat pentru spitale, pentru văduve și pentru neajutorării care erau nu puțin în acele vremuri.

Sf. Ioan Gură de Aur a avut o puternică dragoste față de păstoriții săi și cu deosebire pentru multimile lipsite și asuprite în tot chipul. „Dacă ar fi cu puțință — spunea marele Ierarh într-o omilie a sa — a despica inima noastră în două, ați vedea ce loc larg ocupați în ea voi cu toții. Căci aceasta este puterea dragostei, pentru că ea face sufletul mai încăpător decît cerul”. Așa se face că în tot timpul păstoririi sale, Sf. Ioan Gură de Aur a trăit numai pentru turma sa, căreia i-a închinat întreaga lui viață.

Această dragoste a dus pe Sf. Părinte la o stare de permanentă veghe asupra credincioșilor săi, de permanentă combatere a răului de orice fel și de oriunde ar fi venit. În cuvinte aspre și necruțătoare Sf. Ioan Gură de Aur a combătut însă cu deosebire lăcomia, luxul, desfrîul și în

general viața necumpătată, plină de risipă a celor bogați, în timp ce săracii și bolnavii de tot felul nu aveau nici hrana zilnică. Pămîntul cu toate bogățiile lui le-a dat Dumnezeu tuturor oamenilor. De aceea toți oamenii trebuie să ia din aceste bunuri strictul necesar și în felul acesta nimeni nu va duce lipsă; celor ce au nu le va prisosi și celor ce nu au nu le va lipsi, cum spune Sf. Apostol Pavel.

Cuvîntul răsplat al Sf. Ioan împotriva abuzurilor celor bogați stîrnea desigur furia acestora. Ne-o spune chiar el însuși în cuvinte ca acestea: „Bogații, boierii să nu se ridice împotriva mea și să nu mă privească cu indignare pentru că eu rîd de mînia lor, iar amenințările lor sînt pentru mine basme, umbră și vis”. În fruntea celor care îl amenințau și care i-au și adus înainte de vreme sfîrșitul era însăși împărăteasa de atunci, Eudoxia. Din pricina acestora pe care îi muștra cu gînd de a-i îndrepta, de a-i face creștini și cu viața nu numai cu numele, Sf. Ioan Gură de Aur a murit exilat, departe de turma sa, în regiuni pustii și neprimitoare, în 14 septembrie 407.

Sf. Ioan Gură de Aur a propovăduit munca, îndemnînd pe credincioșii săi să aibă fiecare o îndeletnicire pentru a-și cîștiga cele necesare și pentru a fi de folos și celor neajutorați. „Să nu considerăm munca — spune el — drept o rușine, ci inactivitatea și faptul de a nu avea ce face”. „Albina este cea mai slăvită viețuitoare — spune tot el — nu numai pentru că lucrează, ci mai ales pentru că roadele muncii ei sînt de folos și pentru alții. Și paianjenul lucrează, se trudește și întinde pe pereți urzeala lui subțire, care întrece orice meșteșug al femeii, dar el este o ființă josnică, pentru că lucrul lui nu este folositor altora în nici un fel; așa sînt cei care lucrează și se ostenesc numai pentru satisfacerea nevoilor și poftelor lor”.

Sf. Ioan Gură de Aur a propovăduit dragostea, de Dumnezeu, de om și de tot ce ne înconjoară, fiind numit adesea „oratorul dragostei creștine”, arătînd cum dragostea creștină adevărată duce pe creștin la nepătimire, pe cînd lipsa de dragoste îi usucă sufletul, așa cum pălesc plantele de brumă. „Nu putem să avem pricină de bucurie — spune Sf. Părinte — dacă nu vom socoti mai întii că fericirea altora este a noastră înșine, iar aceasta n-ar putea să se arate în alt chip decît dacă ne inundă puterea dragostei. Dragostea este rădăcina, izvorul și mama tuturor bunătăților. Dragostea ca o rădăcină dă la iveală nenumărate ramuri ale virtuții, ca un izvor dă la iveală multe cursuri de apă și ca o mamă adună la sînul ei pe cei care se refugiază la ea”.

Sf. Ioan Gură de Aur a propovăduit cu graiul și cu fapta pacea, urgisind lăcomia și celelalte apucături ale celor bogați și puternici care duceau la război. „Poruncile lui Dumnezeu — spune marele Ierarh — sînt ca noi să fim în pace cu toți oamenii și viața noastră numai atunci este cum se cuvine cînd vom avea pace și dragoste reciprocă între noi”.

Sf. Ioan Gură de Aur a făcut apoi un lucru pe care nimeni nu l-a făcut pînă la el și nici de atunci încoace și anume a explicat Sf. Scriptură pe înțelesul tuturor credincioșilor, cu o măiestrie și cu o pricepere cu totul rară. El a pătruns ca nimeni altul gîndul Sfinților Autori, ceea ce ni-l dovedește pe Sf. Ioan un adevărat urmaș al Mîntuitorului Iisus Hristos, un om cu o înțelepciune și cu o memorie rară, precum și cu o pregătire multilaterală. Explicațiile sau omiliile sale la o seamă de cărți ale Sf. Scripturii ca de pildă la Evangheliile după Matei și Ioan, Papele Apostolilor și cu deosebire la epistolele Sf. Apostol Pavel au rămas proaspete pînă în ziua de as-

tăzi, constituind ghidul principal pentru toți cei ce vor să le înțeleagă mai bine.

Dar de la Sf. Ioan Gură de Aur ne-au rămas încă și alte multe cărți care, prin bogăția stilului, prin figurile retorice întîlnite, ne încălzesc, ne luminează, ne umplu de dragoste și de rîvnă pentru tot lucrul bun. Dintre acestea amintim doar cartea sa: „Despre preoție” scrisă între anii 381—386, care constituie o lucrare unică în toată literatura noastră creștină și în care așează preoția mai presus chiar de slujirea îngerilor.

*

„Să fim măslini roditori” — spune Sf. Ioan Gură de Aur într-una din omiliile sale. De aceea, vorbind despre el, cea mai frumoasă cinstită pe care i-o putem aduce este aceea de a fi adevărați urmași ai lui Iisus Hristos — Mîntuitorul nostru, să fim adică măslini roditori, creștini în vorbe și fapte, încărcăți de roadele dragostei, muncii și păcii, pe care marele Ierarh le-a trăit și propovăduit cu atîta rîvnă.

Diacon Gh. Papuc

Din învățăturile Sf. Ioan Gură de Aur

— Nimic nu vatămă atît de mult neamul omenească, ca a disprețui prietenia și dragostea și a nu le urmări cu multă rîvnă.

— Cel ce împlinește legea nu de frică, ci din mai multă dragoste către virtute, acesta mai cu seamă împlinește legea. (Omilia II la I Timotei)

— Dumnezeu a rînduit stăpînirile spre folosul obștească. (Omilia VI la I Timotei)

— După cum Iisus s-a împărtășit de natura omenească, pentru că la oameni a venit, tot așa se împărtășește și de natura Tatălui, pentru că de la Tatăl a venit. (Omilia VII la I Timotei)

— Precum focul are nevoie de lemne, tot așa și harul are nevoie de buna noastră voință, ca pururea să fie nestins. (Omilia I la II Timotei)

— Să-ți fie mîinile curate, dar nu numai cu apă să le speli, ci mai întii cu dreptatea, căci aceasta mai cu seamă este curăția mîinilor.

— Mare bun este de a se găsi cineva totdeauna în obișnuința celor bune. (Omilia VI la II Timotei)

— Sf. Scriptură ne pune înainte și pe cele ce trebuie a le face și pe cele ce nu trebuie a le face. (Omilia VIII la II Timotei)

— Nu este cu puțință ca un copil crescut de la început cu multă grijă să devină rău, căci relele nu sînt de la natură.

— Să fim evlavioși în inimă iar nu umflați de trufie multă, de minciună și ipocrizie. Să aruncăm de la noi pielea oii cu care sîntem îmbrăcați, ci mai cu seamă să devenim oi (blînzi, adică nevinovați, etc.). (Omilia II la epistola către Tit)

— Dumnezeu nicăieri nu are în vedere demnitatea Sa, ci folosul nostru.

— Nimic necurat n-a făcut Dumnezeu (cu referire la mîncări) și deci nimic nu este necurat decît numai păcatul, care se atinge de suflet și-l spurcă ca de pildă: răutatea, viclenia, lăcomia. (Omilia III la epistola către Tit)

— Cel ce este convins că n-a făcut nimic mare, oricîte ar face, numai acesta este cu adevărat cel ce se smereste, cel ce nu crede că încă a ajuns desăvîrșit. (Omilia II la epistola către Filimon)

— Nimic nu este atît de trebuitor ca curăția vieții, nimic nu este atît de armonios și plăcut ca viața cinstită, nimic nu este atît de potrivit ca virtutea. (Omilia X la Evrei)

— Niciodată nu vei practica virtutea dacă nu o vei iubi. (Pentru a lucra binele, cu tolos, trebuie să-l iubim mai întii).

(Omilia XII la Evrei)

Ușile pocăinței

Una din datoriile principale față de sine însuși este, pentru creștin, datoria de a-și îngriji sufletul, de a-l face mai bun, mai luminat, mai frumos. Această e o datorie permanentă. Asupra ei, însă, ni se atrage atenția cu mai multă putere în anumite perioade. Astfel pentru îngrijirea sufletului, Biserica a rânduit în mod deosebit cele patru posturi de peste an și în special — Postul Mare sau al Paștelui. Înainte de a intra în acest timp de pregătire pentru îngrijirea și curățirea sufletului, Biserica ne face atenți prin cântările ei, prin cântarea: „ușile pocăinței”. Pocăința este „al doilea botez” pentru curățirea păcatelor noastre prin care sufletul devine curat și nepătat de întinările păcatului. Pocăința trebuie făcută cu smerenie, cu părere de rău, cu mărturisirea păcatelor înaintea duhovnicului, cu hotărârea de a nu mai greși și cu îndeplinirea epitaniei. Rugăciunea „Ușile pocăinței” o spunem în timpul Postului Mare, timp anume orânduit pentru pocăință. Incepem a o zice însă din Duminica Vameșului și Fariseului, fiindcă Biserica, timp de patru Duminici, pregătește în mod special pe creștini pentru vremea postului.

Aceste patru Duminici sînt „ușile pocăinței” pe care ne rugăm să ni le deschidă Hristos Mîntuitorul spre a pătrunde în cîmpul Postului Mare. În fiecare din aceste patru Duminici premergătoare Postului Mare, este rînduit de Sf. Biserica cite un exemplu de a putea pătrunde ca prin niște uși în camera cea împodobită cu lumină a mîntuirii, prin dezbrăcarea de omul cel vechi al păcatului și îmbrăcarea în omul cel nou, care este Iisus Hristos.

Prima Duminică, a Vameșului și Fariseului, ne învață, să fugim de mîndrie și să căutăm smerenia care înalță pe credincios și-l face plăcut lui Dumnezeu, căci „oricine se înalță pe sine se va smeri, iar cel ce se smerește pe sine se va înalță” — zice Mîntuitorul Iisus Hristos (Mt. 23, 12) sau cum spune Sf. Apostol Petru: „Dumnezeu celor mîndri le stă împotriva, iar celor smeriți le dă dar” (I Petru 5, 5).

A doua Duminică a Fiului Risipitor, mărturisirea păcatelor, știind din Sf. Taină a Mărturisirii — că păcatele nici un folos nu aduc, ci mai ales aduc neputință, boală și multe feluri de neazuri.

A treia Duminică a Infricoșatei Judecăți, ne face atenți că va fi o judecată dreaptă unde-și va lua fiecare răsplata.

Și-n sfîrșit, a patra Duminică a Izgonirii lui Adam din rai, ne aduce aminte de momentul cînd strămoșii noștri Adam și Eva au călcat porunca ascultării și înfrînării, mîncînd din pemul oprit. Aceasta e preînchipuirea postului care este înfrînare de la mîncare și de la păcate. Înstrăinarea de răutăți și ascultare de Părintele Lumii de la care „vine tot darul cel desăvîrșit”.

Toate aceste patru Duminici cu învățămintele lor au fost rînduite de Biserica cu multă înțelepciune în folosul nostru al creștinilor care ne ajută să pornim la acest drum sînt al Postului cu gîndul de a deveni mai buni, spre a face un pas înainte pe calea desăvîrșirii.

Iată rugăciunea bisericească din vremea aceea: „Ușile pocăinței deschide-mi mie, Dătătorule de viață, că mîncecă duhul meu la Biserica Ta cea sîntă, purtînd locaș al trupului cu totul întinat, ci ca un îndurat curățește-l cu mila miostivirii Tale”.

Să spunem această rugăciune acasă și la biserică, fiindcă toți avem nevoie de pocăință, de curățire de păcate, pentru a intra în împărăția cerurilor, în viața veșnică gătită pentru noi de Domnul și Mîntuitorul nostru Iisus Hristos.

Pr. I. Andrioaie

Duminica Ortodoxiei

În primele veacuri Biserica a fost adeseori tulburată prin ivirea unor învățături greșite. Împotriva lor s-au ținut 7 sinoade ecumenice sau a toată lumea, care le-au osîndit statornicînd adevarata învățătură așa cum fusese lăsată de Mîntuitorul și Sfinții Apostoli.

În secolul VIII Biserica a fost tulburată de încercarea unor împărați din Constantinopol de a înlătura cultul icoanelor, dezlănțuind o aprigă prigoană împotriva acelor care le cînsieau. Cei care duceau lupte împotriva închinătorilor la icoane se numeau iconoclaști. Ei socoteau că cinstirea icoanelor ar fi închinare la idoli și că însuși Dumnezeu ar fi oprit făcerea de chipuri cioplite prin porunca doua din Decalog.

Primul împărat iconoclast a fost Leon III Isaurul (717—741), care în anii 726 și 730 a poruncit ca toate icoanele să fie îndepărtate din biserică. Pentru că mulți vlădici s-au împotrivit poruncilor sale, el a rînduit înlocuirea lor cu alții care împărtășeau părerea lui. Mulți credincioși au avut de suferit de pe urma faptului că n-au vrut să dea ascultare poruncilor împărătești, ci au continuat să cinstească icoanele.

Fiul său, Constantin V zis Copronimul (741—775) a fost de asemenea un mare dușman al icoanelor. În anul 754 el a convocat chiar un sinod, la care au luat parte numeroși vlădici. Aceștia, fiind în mare parte sprijinitori ai împăratului, iar alții de teamă, au semnat hotărîrea prin care era oprită cinstirea icoanelor. S-a hotărît ca aceia care pe viitor ar îndrăzni să le mai cinstească să fie pedepsiți. După închiderea sinodului, împăratul a poruncit ca toate icoanele din biserică să fie înlăturate, iar picturile să fie acoperite cu var. Dar lupta multor episcopi, preoților și credincioșilor împotriva unor astfel de măsuri a continuat cu o și mai mare îndrjire.

Abia sub fiul și urmașul său Leon IV Cazarul, cinstitorii icoanelor s-au putut bucura de liniște. După moartea sa, tronul a revenit fiului său Constantin VI. Acesta fiind copil, treburile împărăției erau cîrmuite de mama sa Irina, o femeie înțeleaptă și credincioasă. Ea a dat tuturor libertatea de a cinsti icoanele așa cum se făcuse cu zeci de ani în urmă. Spre a restabili pacea și liniștea în Biserică, împărăteasa a convocat în luna mai a anului 787 cel de al șaptelea sinod ecumenic în orașul Niceia. Lucrările sinodului au fost conduse de patriarhul Tarasie al Constantinopolului. Cei prezenți au osîndit toate hotărîrile sinodului iconoclast din 754, restabilind dreapta învățătură despre cinstirea icoanelor.

Dar liniștea nu a durat mult, căci în prima jumătate a secolului IX începu din nou lupta împotriva icoanelor. Ea a fost mai puternică îndeosebi sub împăratul Leon V Armeanul. Acesta a convocat un sinod în anul 815, care a anulat toate hotărîrile aduse la sinodul al VII-lea ecumenic. Lupta a continuat apoi sub împărății iconoclaști Mihail și Teofil, sub care au pătimit mult toți aceia care cînsieau icoanele. Bisericile au rămas iarăși fără icoane și fără picturi. Abia la moartea împăratului Teofil, în 842, s-au deschis zărilor unei vieți mai bune și pentru cei ce se închinau la icoane. Conducerea imperiului bizantin a trecut în mîna împărătesei Teodora, soția lui Teofil, care cîrmuia în numele fiului ei nevîrstnic Mihail. Ea eliberă pe toți aceia care fuseseră întemnițați din pricina icoanelor în timpul domniei soțului ei și dădu tuturor dreptul să le cinstească. În scaunul patriarhal readuse pe patriarhul Metodie, care suferise mult sub împăratul Teofil. Episcopii iconoclaști au fost înlăturați din scaunele lor. Împărăteasa Teodora a convocat un nou sinod la Constantinopol în anul 843, ale cărui lucrări au declarat ca valabile toate hotărîrile celor 7 sinoade ecumenice, aruncînd anatema asupra tuturor ereticilor, înce-

pînd cu Simon Magul, de care se face amintire în Faptele Apostolilor, pînă la iconoclaști. Sinodul a restabilit cultul icoanelor, hotărînd că trebuie să fie cinstite icoana Mîntuitorului, a Sf. Fecioare, a îngerilor și ale Sfinților, precum și moaștele acestora din urmă.

Tot la acest sinod s-a hotărît ca amintirea reazăării cultului icoanelor să fie cinstită an de an în prima Duminică a postului mare, numită de atunci Duminica Ortodoxiei. Prima Duminică a Ortodoxiei s-a prăznuit chiar în timpul lucrărilor sinodului, la 11 martie 843. Prin rînduirea acestei zile de prăznuire, se arată biruința Ortodoxiei nu numai asupra iconoclaștilor, dar și asupra tuturor ereziilor care se iviseră pînă atunci. Era un act deosebit de însemnat, prin care se pune capăt unor frămîntări care tulburaseră Biserica veacuri de-a rîndul.

Deci, după o luptă de mai bine de un veac, s-a restabilit pacea și buna înțelegere cu privire la icoane, care au rămas de atunci și pînă azi în cinste deosebită la toți creștinii ortodocși. Duminica Ortodoxiei îndeamnă însă, nu numai la cinstirea icoanelor, ci la păstrarea și viețuirea în toată dreapta credință și dreapta rînduială a Bisericii. Ea cheamă la dragoste și pace în Biserică, între Biserici, ca și între popoare.

Mircea Păcurariu

INSCRIȚIE

Cu mîinile-mi de trudă aș vrea să dăltuiesc
Un nume scump și sacru, — O, Doamne te iubesc! —

N-am să cioplesc în piatră, în marmură velină,
Inscripția ce-o poartă a gîndului lumină.

Pe tablele de carne a inimii curate
Cu aurul credinței în litere săpate.

Voi scrie cu mîgală iubirea ce mă leagă

De tine Doamne Sîntele viața mea întregă.

Și drept înfloritură inscripției voi pune
În nopțile de taină și sînta rugăciune
Din lacrima căinței perlele cristaline:

Tu Doamne mă primește aproape lingă tine!

Preot Ștefan Tascianu

† Prot. onorific Iordan Curcubătă

În ziua de 19 ian. 1964 a încetat din viață, după o grea și îndelungată suferință care l-a ținut la pat 7 ani, protopopul onorific Iordan Curcubătă din comuna Budila (raionul Sf. Gheorghe).

Născut la 16 iulie 1878 în com. Vlădeni (r. Brașov), din părinți țărani, a absolvit pe rînd: școala primară din sat, liceul „A. Șaguna” din Brașov și Institutul Teologic din Sibiu.

Ca paroh în Budila a pus tot sufletul și puterea sa de muncă în slujba credincioșilor săi.

Autoritatea bisericească i-a prețuit munca și jertfelnicia distingîndu-l cu: 1) medalia „Răsplata muncii pentru Biserică”, 2) brîul roșu și 3) hirotesirea ca protopop onorific.

Dar cea mai frumoasă răsplată a fost dragostea păstoriților săi, care l-a însoțit pînă la mormînt.

Prohodirea s-a făcut în ziua de 21 ian. 1964 în biserică ctitorie a răposatului, de un sobor de 24 preoți în frunte cu P. C. Protopop de Sf. Gheorghe, Nicodim Belea, fiind de față și protopopul reformat maghiar Soos. Au luat cuvîntul arătîndu-i vrednicia: P. C. Prot. Nicodim Belea, P. C. Pr. Ioan Aldeșiu, P. C. Pr. paroh Gh. Moldovan și Prot. reformat Soos.

Purtat pe umeri de 6 preoți în dangătuful duios al clopotelor, sicriul a fost așezat în cripta familiei.

Veșnică să-i fie pomenirea!

Pr. Ioan Popescu-Prejmer